

Iz napak se ne učimo

AVTOR Grega Prebil

5. AVGUST 2018, OB 6:30

Like 102K



SAŠA DESPOT

Like 1.5K

Share

Tweet

Aleš Kristančič, poseben možakar, predvsem pa velik strokovnjak na področju vinarstva pri nas. Njegova vina pijejo v najboljših svetovnih restavracijah. Obiskali smo ga na posestvu Movia v Goriških brdih, a ne zgolj z namenom izvedeti kaj več o vinih, ampak tudi z vprašanjem, kako to, da je človek, ki bi si brez težav kupil tudi ferrarija, ali kakšno podobno posebno štirikolesno zver, kupil kio. Da, kio. Po dobrih petih urah druženja mi je bilo jasno.

Aleš Kristančič je doma na posestvu Movia. V osrčju Goriških brd. S terase seže pogled na njegovo glavno bogastvo, trte, iz katerih zna pričarati prvovrstna vina, ki jih hrani v ogromni kleti pod posestvom, ki velja za eno najboljših vinskih klet na svetu.

Priimek Kristančič se je v Movio naselil že leta 1820, Aleš pa je že osma generacija vinarjev pri Movii. Kot pravi sam najboljšo vino ustvarja ob veliki pomoči žene Vesne, ki skrbi za veliko posestvo v vasi Ceglo, navdih sta tudi otroka Ela in Lan, ki bo šel po njegovih stopinjah.

Že ko sem se z italijanske strani pripeljali v slovenska Brda sem na poti srečeval znana imena vinskih klet. Poznam jih, pa čeprav sploh ne pijem vina. Na poti sem razmišljal, kako naj z njim naredim pogovor. S človekom, ki je gostil številna najbolj znana novinarska imena za vinarstvo.



SAŠA DESPOT

da ob panoramskem razgledu na vse vinograde v dolini poskusijo njegovo vino in uživajo. V vinu je treba uživati, me je skozi pogovor učil Aleš Kristančič.

Jedli naj bi v veliki dvorani, kamor Aleš in Vesna povabita poslovne partnerje. Medtem ko smo čakali Aleša, je Vesna predlagala, ali bi vseeno jedli kar skupaj z družinskim člani in prijatelji, ki pomagajo v vinogradu. Usedemo se v domačo jedilnico, nakar začnejo eden za drugim hoditi za mizo. Vsi črni, kot bi prišli z rudnika. "Ravno urejamo nov vinograd. Je nekaj več fizičnega dela," mi je pripovedoval sin Lan, ki bo jeseni krenil študirati v Italijo, seveda vinarstvo. Aleša spoznam, ko pojemo že glavno jed. Prišel je zadnji, a ves navdušen, da je za mizo dobil nove ljudi, ki jim bo lahko pripovedoval o vinu. "Kateri avto je najboljši," me sprva izzove, saj ve, da sem avtomobilski novinar in ve, zakaj sem prišel. Malo obdelamo zgodovino fiatov, Alfe Romeo in Lancie, ki so vladali še v časih rajne Jugoslavije tudi v teh krajih od koder pogled seže v bližnjo Italijo.



SAŠA DESPOT

njihova zemlja in vinogradi, danes pa je slovensko vino pridobilo moč, ugled in svoj položaj v svetu. "Ampak ne zaradi plačanih zgodb ali akcij na trgu, ampak zaradi resnosti dela v vinogradu," mi razloži in pravi, da je okus vina kakor oblika avtomobila: "To je stvar okusa vsakega posameznika, a je pomembna pristnost okusa. Danes je najbolj pomembna zdrava in čista hrana. To je tisto, o čemer se človeštvo največ pogovarja," pravi in dodaja, da so v tem kratkem času dokazali kako spoštujejo svojo zemljo. "Ko s temi kriteriji ustvariš oranžno vino, danes ga pozna ves svet, veš, da si uspel."

O vinih vem bolj malo, več o avtomobilih. Ga sploh zanimajo? Že ko sem ob spremstvu fotografa parkiral vozilo na parkirišču nad posestvom sem zagledal črno kio stinger. Doma je. Sprejela me je žena Vesna. "Sploh ne vem, kje je moj mož," nama je dejala in gostoljubno povabila na teraso, kamor Kristančič povabi prijatelje, poslovne partnerje in druge ugledne goste (tudi predsednike),

Hote ali nehote pogovor ne zanese na avtomobilске tematike, ampak na vina. Vinarstvo in moda, Slovenski vinarji ustvarjajo modo s čisto zemljo in pridelkom, mi Kristančič odgovori na vprašanje, ali je slovensko vino trenutna modna muha in kako to, da ga poznajo v najbolj kulinaričnih delih sveta.

Pojasni, da so se še pred desetletjem trudili tujcem razlagati geografijo, kje leži



SAŠA DESPOT

Briški vinarji so bili celo korak pred časom, ko so Avstrijcem in Nemcem degustirali svoje mojstrovine, ti pa so vihali nos, če vino ni bilo novega letnika. *"Če nisi imel novega letnika, je bil za njih znak, da ti ni uspelo prodati starega. Mi smo bili prezgodaj na nemškem in avstrijskem trgu, danes pa k nam prihajajo isti ljudje in sprašujejo po oranžnem vinu."*

"Preselimo se na teraso, tam je lepše," nas povabi na teraso, ki jo namesto strehe zakriva trta, na kateri so že temno modri grozdi. *"Kristančič se je leta 1820 priženil k hiši, od takrat štejemo. Ne vemo, od kdaj stoji Movia. Jaz sem osma, sin pa deveta generacija,"* pravi, ko začne opisovati, kako se je učil od očeta.



SAŠA DESPOT

"Moj oče je imel povsem drugačne pogoje, kot jaz v mojih poznih 20-ih letih. Pri tati je bil cilj zadržati kmetijo s kletjo, kar za takratne čase ni bilo običajno. To mu je uspelo, seveda ni mogel iti hitro v korak s sosedi," in s tem namigne na vinarje iz Italije.

Pojasni, da so bili včasih že veseli, če so jim sploh dovolili kupiti traktor v Italiji, z vsemi carinami in dajatvami. Ko se je meja odprla, se je izbrisala tudi razlika s sosedi, razlaga Aleš Kristančič, medtem ko odpira prvo steklenico rebule in jo natoči v kozarec pred mano, pa čeprav sem mu rekel, da vina ne pijem. *"Veš kaj, natočil ga bom vseeno. Veš, zakaj,"* me vpraša? *"Zato, da ga samo povohaš, pogledaš njegovo barvo."* Vino je bilo posebne barve, čeprav nisem niti približno poznavalec, sta bili že barva in vonj čisto nekaj drugega kar po navadi vidim, ko sedim za mizo v kakšni gostilni.



 SAŠA DESPOT

"To je znak pridnosti. Če nekdo nekaj hoče, je treba včasih z glavo skozi zid," pravi in pojasni: "Ene generacije lahko naredijo manj, ker je sistem tak, a je moj tata zame naredil največ, saj mi je zapustil tradicijo vinarjenja in vinograd na način, da moj pridelek ni kilogram grozdja, ampak steklenica vina."

Temo želim spet navezati na avtomobile in mu povem, da je avtomobilska industrija v zadnjih 10 letih napredovala bolj kot prej v pol stoletja. Kako je z vini? Kristančič mi razloži, da se je v vinarstvu v zadnjih 10 letih intenzivno začela spreminjati ena stvar, to, da je vino kmetijski pridelek. *"Vino ni nujno potrebno za življenje. Nekdo, ki pridelava vino in za seboj pusti 100 litrov umazane vode, da je zemlja ne more več očistiti in umaže zemljo na ta način, da izteče življenje iz nje, lahko pridelava še ne vem kakšno vino, pa ne bo dobro. Pravo vino nima datuma. Morda bo čez 30 let nekdo imel eno dobro buteljko vina in bo pogledal nazaj, in bo rekel, da je bilo pridelano takrat, ko so nam zapustili mrtvo zemljo. Na tako vino ne bomo gledali kot na dobro vino."*



 SAŠA DESPOT

A za razliko od avtomobilizma Kristančič pri vinu razmišlja drugače. *"Veš, vino je socialna stvar, nas ne sme deliti na sloje, tudi pri avtomobilih bi moralo biti tako, da bi se morali vsi voziti z lepim avtom, ki je varen in udoben."*

Za Kristančiča sem prebral, da je človek brez pravil, a sam pravi, da dela dobro zato, ker v tem delu uživa. *"Takrat pozabim na svet, žal tudi na družino."*

Tega se skušam odvaditi, saj je družina vse. Družina te drži gor. Zaradi nje si lahko ustvarjalen," pravi in se pokesa, da je otroke videl bolj kot stric. Hkrati pojasni, da v vinarstvu ni popravnega izpita: *"Če zgrešiš, si izgubil vse. Vse daš na kocko. Vino je kot tekma. Mi je nimamo vsako nedeljo, ampak le enkrat na leto."*



 SAŠA DESPOT

"Ampak iz napak se učimo," mu navržem zlajnan pregovor. "Iz napak se ne učimo. Tisti, ki samo pomisli na napako, že izgublja. Zelo težko je biti vinar in na drugi strani kupovati kis. Pravo vino je na robu. Vino je posebna stvar in je namenjeno užitku. Če ti je vino všeč in če je pravo, nima povezave z alkoholom," doda.

Pri tem mi navrže še anekdoto. Ko je bil še otrok in so z avtomobilom vozili sadje za prodajo v Ljubljano. Avto je bil do vrha naložen z gajbicami, na katerih je sedel med vožnjo. „Nona“ jih je zbudila že ob dveh zjutraj. "Sedel boš na zabojniku in govoril s tato, da ne bo zaspal," mu je rekla in mu v roke porinila dve steklenici, v eni je bila kava, v drugi vino: "Če boš utrujen, da slučajno ne boš pil kake neumnosti. Spij vino, ker ti da moč. Nona se ni hecala, je bila resen tip človeka. To pove kakšen imamo odnos do vina. Ljudje se ne bi smeli bati kozarca vina, vino imamo celo v himni," se še spominja Kristančič, ki mi v daljavi pokaže rjavo zaplato sredi zelenih vinogradov, ki se bohotijo na terasah briških gričev.



 SAŠA DESPOT

"To je nov vinograd javalan. Java je latinsko ime, ker so tam kopali kamne, Lan pa je moj sin, zato javalan. Gremo tja," predlaga in hočeš nočeš smo že v avtomobilu. V črni kii stinger, o kateri mi pripoveduje na poti do vinograda. Peljemo se mimo drugih vinarjev, zato me zanima, ali med njimi vlada konkurenca? "Vidiš te roke," mi pokaže debele prste s črnino izza nohtov. "Kadar delaš in vidiš

nekoga, ki mu kapa s čela, kot tebi, potem nanj ne gledaš kot na konkurenta, ampak na nekoga, ki gara v tovarni, ki nima strehe," pravi in nato sam od sebe začne govoriti o stingerju. Avto, s katerim si želi Kia ustvariti imidž tudi med Slovenci, je prepričala človeka, ki bi lahko imel vse.

"Jaz imam kio. Veš, kako dobro se počutim v njej? Zame je to najboljši avto na svetu," pravi in mi navdušeno kaže vsa stikala, gumb za preklop na športni način vožnje, ki ga takoj vklopi. "Čutiš, kako gre zdaj drugače, kakšen zvok spušča zdaj," me izzove in prizna, da mu je stinger všeč, ker je estet. To, da vozi Kio, pa ga prav nič ne moti. Glavna pri avtu pa je ena stvar, to, da mora biti nov, saj le nov avto diši po novem. "To mi je všeč, ne bi mogel kupiti avta, ki ni nov, pa čeprav je manjši in poceni. Sem zelo enostaven človek. Se pa ne smem naveličati stvari."



 SAŠA DESPOT

"Ste potem ljubitelji avtomobilov?" , ga vprašam, odgovor pa dobim v hipu: "Ja, Marija, sem. Imel sem že audija A8, dva mercedesa razreda S, pa BMW serije 5. Vsi so bili imponantni, nobenega nisem sicer kupil novega, ampak so bili kot novi. Sem pa vedno, ko sem se usedel vanje, zavohal nek vonj, ki ni bil značilen za nov avto. Tata mi je vedno govoril, kupi nov avto, tak, ki si ga lahko privoščiš, a naj bo nov. Če imaš rabljenega, nisi kupil novega avta, kupil si starega."

In doda še en pomemben nasvet, s katerim se še kako strinjam. "Avto je danes stvar, ki je nujno potrebna, še posebej, če si v poslu. Pri nas bi brez avta težko kaj naredili. Avto je pomemben kot hrana. A, ko kupiš avto, te ne sme obremeniti. Kupi takega, da sploh ne veš, da ga imaš. Če boš imel zaradi tega težave, nima smisla imeti predragega avta."



 SAŠA DESPOT

Ko se pripeljemo pred nov vinograd, pred katerim stoji velik bager, s katerim so ravnali površino, mi medtem, ko se mu med pestjo razpada črna zemlja še enkrat razgrne bistvo pridelovanja vina: *"Imamo srečo, da imamo čisto vodo. To še ni razlog, da je jutri ne bomo imeli več."* Vpraša me, kdo danes najbolj umaže zemljo in odgovori kar sam: *"Če jo umaže tisti, ki nam daje za jesti, potem tudi tisto, kar ješ, ni prav čisto."*